

چیتی، عدس، دال عدس و باقلا می‌شوند. در حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد نیاز کشور به حبوبات وارداتی و مابقی در داخل کشور تولید می‌شود.

نرخ حبوبات از سال ۹۹ با جهش قیمتی روبه‌رو شد، زیرا دولت قبل در سال ۱۳۹۸ ارز ۴۲۰۰ تومانی واردات برخی از کالاهای از جمله حبوبات را حذف و ارز نیمایی را جایگزین آن کرد.

چغندر قند

شکر یکی از منابع مهم تأمین انرژی است که ۶۰ درصد آن از طریق چغندر و ۴۰ درصد از طریق نیشکر تأمین می‌شود. با توجه به شرایط اقلیمی کشور، دو عامل خشکسالی و نبود فناوری‌های نوین باعث شده که نتوانیم در عرصه تولید چغندر و نیشکر به شکوفایی لازم دست یابیم و در زمینه تولید و تأمین شکر مورد نیاز کشور خودکفا شویم.

جهادکشاورزی در سال ۱۳۹۶ طرح خودکفایی چغندر و شکر با هدف توسعه کشت چغندر پاییزه در خوزستان را در دستور کار گذاشت و بر آن اساس قرار بود اجرای این طرح تا ۳ سال بعد کشور را در تولید چغندر خودکفا کند. تا قبل از سال ۹۵ چغندر قند پاییزه کشت نمی‌شد و تنها کشت چغندر قند بهاره در مناطق سردسیر صورت می‌گرفت اما کشت پاییزه چغندر در مناطق جنوبی منجر به خودکفایی شکر در سال ۹۶ شد.

شکر یکی از محصولات است که طی سال‌های اخیر با اجرای سیاست خرید تضمینی چغندر قند، به مرز خودکفایی رسید، اما اتخاذ سیاست‌های نامناسب در خصوص قیمت خرید تضمینی و افزایش نرخ ارز و تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی به واردات شکر منجر به شکست این طرح شد و هم‌اکنون کار به جایی رسیده که برای تأمین نیاز کشور چاره‌ای جز واردات یک میلیون تن شکر وجود ندارد.

نیاز سالانه کشور به مصرف شکر حدود ۲ تا ۲/۲ میلیون تن و مقدار تولید سالانه در حدود ۱/۶ میلیون تن است و تأمین بقیه نیاز کشور باید از طریق واردات صورت پذیرد.

در سال گذشته میزان تولید شکر خام کشور یک میلیون و ۴۵۰ هزار تن بود که دولت برای جبران کمبود بازار، اجازه واردات یک میلیون و ۲۰۳ هزار تن آن را داد، این در حالی است که میزان تولید شکر در سال ۱۳۹۹ حدود یک میلیون و ۵۷۵ هزار تن و میزان واردات یک میلیون و ۱۸ هزار تن سهم واردات بوده است. سال ۹۸ برخلاف دوسال گذشته، آمار تولید شکر خام در کشور بسیار کمتر از واردات

طرح خودکفایی حبوبات

شامل نخود، عدس، لوبیا

و... از سال ۱۳۹۵ با کمک

گرفتن از پروژه‌هایی مانند

ساماندهی بذر، تغذیه گیاهی

و مصرف بهینه کود، توسعه

مکانیزاسیون، مدیریت فنی و

ارتقای بهبود عملیات زراعی،

کنترل عوامل خسارت‌زا با

هدف افزایش خوداتکایی

حبوبات، آغاز و مقرر شد

وزارت جهاد کشاورزی میزان

تولید حبوبات را با در نظر

گرفتن افزایش ۲ درصدی

جمعیت، در افق ۱۴۰۴ به

حدود ۹۰۰ هزار تن برساند

تولید حبوبات را با در نظر گرفتن افزایش ۲ درصدی جمعیت، در افق ۱۴۰۴ به حدود ۹۰۰ هزار تن برساند.

حبوبات به دو صورت آبی و دیم کاشته می‌شود و تا سال ۱۳۹۵ حدود ۹۰ درصد از حبوبات مورد نیاز کشور در داخل تولید می‌شد که در آن سال با هدف‌گذاری‌های انجام شده مقرر شده بود تا سال ۱۴۰۰ ایران در تولید این محصولات به خودکفایی کامل برسد، اما نگاهی به آمارهای گمرک ایران نشان می‌دهد واردات برخی از انواع حبوبات طی این سال‌ها رشد بسیار چشمگیری داشته‌اند.

برای مثال در سال ۹۹ واردات نخود با رشد بیش از ۶۸ درصدی از حدود ۳۶ هزار تن در ۱۱ ماهه سال ۹۸ به ۶۱ هزار تن در ۱۱ ماهه سال ۹۹ رسیده است. طی این مدت واردات عدس نیز با رشد نزدیک به ۳۰ درصدی از ۷۵ هزار تن به حدود ۹۸ هزار تن رسیده است. واردات حبوبات در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۱۳۰ هزار تن بود درحالی‌که در سال ۹۹ حدود ۱۰۰ هزار تن حبوبات به کشور وارد شده بود.

اقلام وارداتی حبوبات شامل ۸ قلم نخود معمولی و رنگی، لوبیا چشم بلبلی، قرمز و

وزارت جهاد کشاورزی نیاز سالانه کشور به نهاده‌های دامی و ذرت را ۱۴ تا ۱۵ میلیارد دلار عنوان کرد که با گران شدن این فرآورده‌ها فشار زیادی به مصرف‌کننده‌ها برای تأمین محصولات مورد نیازشان وارد می‌شود. بنابراین با توجه به اهداف برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی، رسیدن به خوداتکایی ۵۰ درصدی می‌تواند کشور را از چالش‌های اقتصادی مصون نگه دارد.

جو

محصول جو از جمله کالاهای اساسی است که ۵۰ درصد نیاز دامی کشور را تأمین می‌کند و سالانه به طور متوسط در کشور ۳ میلیون تن جو تولید می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۴ اقدام به تدوین طرح افزایش ضریب خود اتکایی جو در کشور و همچنین برطرف شدن نیاز کشور به واردات این کالا کرد تا با اجرای طرح مذکور نیاز کشور به واردات جو تا سال ۱۴۰۴ برطرف شود.

بنابر آمارهای گمرک طی دو ماه منتهی به اردیبهشت سال ۱۳۹۴ جو به‌عنوان یکی از اقلام اساسی موجود در لیست ۱۰ قلم عمده وارداتی کشور، به ارزش ۱۰۱ میلیون دلار بوده است. میزان تولید جو در سال ۹۲-۹۳ در کشور معادل ۲/۹ میلیون تن است که پس از ۸ سال به ۳/۸ میلیون تن رسیده است. اگرچه در یک دوره ۸ ساله تولید جو افزایش پیدا کرده است اما واردات این محصول از ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به بیش از ۳ میلیون تن رسیده است.

طبق آمار گمرک واردات جو تا پایان سال ۱۴۰۰ به ۳/۳ میلیون تن به ارزش بیش از یک میلیارد دلار ثبت شد که با افزایش ۷۹ درصدی در وزن و ۱۱۶ درصد در ارزش همراه بوده است.

آمار رسمی گمرک که حاکی از افزایش واردات جو از لحاظ ارزشی و تنی است نشان می‌دهد که همچنان کشور وابستگی به واردات جو به عنوان یکی از کالاهای اساسی دارد.

حبوبات

طرح خودکفایی حبوبات شامل نخود، عدس، لوبیا و... از سال ۱۳۹۵ با کمک گرفتن از پروژه‌هایی مانند ساماندهی بذر، تغذیه گیاهی و مصرف بهینه کود، توسعه مکانیزاسیون، مدیریت فنی و ارتقای بهبود عملیات زراعی، کنترل عوامل خسارت‌زا با هدف افزایش خوداتکایی حبوبات، آغاز و مقرر شد وزارت جهاد کشاورزی میزان

ویژه‌نامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱